Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

►**B** **UREDBA (EU) br. 1293/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**

od 11. prosinca 2013.

o uspostavljanju Programa za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 614/2007

(Tekst značajan za EGP)

(SL L 347, 20.12.2013., str. 185.)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
►**M1**	Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/93 od 16. studenoga 2017.	L 17	5	23.1.2018.
►**M2**	Uredba (EU) 2018/1475 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018.	L 250	1	4.10.2018.

Koju je ispravio:

►**C1** Ispravak, SL L 251, 26.9.2015, str. 18 (1293/2013)

▼B

UREDBA (EU) br. 1293/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 11. prosinca 2013.

o uspostavljanju Programa za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 614/2007

(Tekst značajan za EGP)

GLAVA I.

PROGRAM ZA OKOLIŠ I KLIMATSKE AKTIVNOSTI (LIFE)

Članak 1.

Uspostava

Uspostavlja se Program za okoliš i klimatske aktivnosti kojim se obuhvaća razdoblje od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020. („program LIFE”).

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „pilot-projekti” znači projekti u kojima se primjenjuju tehnike ili metode koje se nisu primjenjivale ni testirale prije toga niti negdje drugdje, koje pružaju potencijalne prednosti za okoliš ili klimu u usporedbi s trenutnom najboljom praksom i koje se naknadno i u većem razmjeru mogu primijeniti u sličnim situacijama;

(b) „demonstracijski projekti” znači projekti kojima se u praski izvode, testiraju, ocjenjuju i šire mjere, metodologije ili pristupi koji su novi ili nepoznati u kontekstu specifičnom za projekt, npr. geografskom, okolišnom ili socioekonomskom kontekstu te koji bi se mogli primjenjivati drugdje u sličnim okolnostima;

(c) „projekti najbolje prakse” znači projekti u kojima se primjenjuju odgovarajuće, isplative i tehnički najmodernije tehnike, metode i pristupi uzimajući u obzir poseban kontekst projekta;

(d) „integrirani projekti” znači projekti kojima se na održiv način, na velikom zemljopisnom području, posebno na regionalnoj, višeregionalnoj, nacionalnoj ili transnacionalnoj razini, provode okolišne ili klimatske strategije ili akcijski planovi koji su nužni u skladu s posebnim okolišnim ili klimatskim zakonodavstvom, razvijenima u skladu s drugim aktima Unije ili su ih razvila nadležna tijela država članica, prvenstveno na područjima prirode uključujući, između ostalog, upravljanje mrežom Natura 2000, područja vode, otpada, zraka, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama, u isto vrijeme osiguravajući uključenost dionika i promicanje koordinacije s barem još jednim relevantnim izvorom financiranja na razini Unije ili na nacionalnoj ili privatnoj razini te njegovu mobilizaciju.

▼B

(e) „projekti tehničke pomoći” znači projekti u sklopu kojih se bespovratnim sredstvima za aktivnosti pruža financijska potpora za pomoć u pripremanju integriranih projekata, posebno kako bi se osiguralo da su ti projekti u skladu s vremenskim, tehničkim i financijskim zahtjevima programa LIFE u koordinaciji sa sredstvima iz članka 8. stavka 3.;

(f) „projekti izgradnje kapaciteta” znači projekti u sklopu kojih se bespovratnim sredstvima za aktivnosti pruža financijska potpora aktivnostima potrebnima za izgradnju kapaciteta država članica, uključujući nacionalne i regionalne kontaktne točke programa LIFE, s ciljem omogućavanja učinkovitijeg sudjelovanja država članica u programu LIFE;

(g) „pripremni projekti” znači projekti koje je prvenstveno odredila Komisija u suradnji s državama članicama kako bi podupirali posebne potrebe za razvoj i provedbu okolišnih ili klimatskih politika i zakonodavstva Unije;

(h) „projekti informiranja, podizanja svijesti i širenja informacija” znači projekti kojima je cilj podržati komunikaciju, širenje informacija i podizanje svijesti na područjima potprograma za okoliš i klimatske aktivnosti.

Članak 3.

Opći ciljevi i pokazatelji uspješnosti

1. Opći ciljevi programa LIFE su sljedeći:

(a) doprinijeti prelasku na gospodarstvo koje upotrebljava učinkovite resurse, ima nisku razinu emisije CO_2 i otporno je na klimatske promjene, doprinijeti zaštiti i poboljšanju kvalitete okoliša te zaustavljanju i smanjenju gubitka bioraznolikosti, uključujući davanje podrške mreži Natura 2000 i borbu protiv narušavanja ekosustava;

(b) poboljšati razvoj, provedbu i primjenu okolišne i klimatske politike i zakonodavstva Unije te djelovati kao katalizator i promicati integraciju i uključivanje okolišnih i klimatskih ciljeva u druge politike Unije te u praksu iz javnog i privatnog sektora također povećavajući kapacitet javnog i privatnog sektora;

(c) podupirati bolje upravljanje u području okoliša i upravljanje u području klime na svim razinama, uključivši bolje sudjelovanje civilnog društva, NVO-a i lokalnih aktera;

(d) podržati provedbu Sedmog akcijskog programa za okoliš.

Stremeći tim ciljevima, program LIFE doprinosi održivom razvoju i postizanju ciljeva strategije Europa 2020 te relevantnih planova i strategija Unije za okoliš i klimu.

▼B

2. Opći ciljevi iz stavka 1. ostvaruju se kroz sljedeće potprograme:

(a) potprogram za okoliš;

(b) potprogram za klimatske aktivnosti.

3. Uspješnost programa LIFE procjenjuje se posebno u odnosu na sljedeće pokazatelje:

(a) u odnosu na opći cilj iz točke (a) stavka 1., poboljšanja okoliša i klime koja se mogu pripisati programu. U vezi s ciljem doprinošenja zaustavljanju i smanjenju gubitka bioraznolikosti, poboljšanja okoliša koja se mogu pripisati programu mjere se prema postotku mreže Natura 2000 koji je obnovljen ili kojim se sad upravlja na odgovarajući način, prema površini i vrsti obnovljenih ekosustava te broju i tipu ciljnih staništa i vrsta s poboljšanim stupnjem očuvanosti;

(b) u odnosu na opće ciljeve koji se odnose na razvoj i provedbu iz točke (b) stavka 1., broj razvijenih ili poduzetih intervencija kojima se provode planovi, programi ili strategije u skladu s okolišnom ili klimatskom politikom i zakonodavstvom Unije te broj intervencija koje su prikladne za umnožavanje ili prijenos;

(c) u odnosu na opće ciljeve koji se odnose na integraciju i uključivanje iz točke (b) stavka 1., broj intervencija kojima se postiže sinergije s drugim programima Unije za financiranje ili uključivanje u te programe, ili intervencija koje su uključene u prasku iz javnog ili privatnog sektora;

(d) u odnosu na opći cilj iz točke (c) stavka 1., broj intervencija za postizanje boljeg upravljanja, širenja informacija i svijesti o okolišnom i klimatskim aspektima;

Komisija ima ovlast za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 29. radi dodatnog razrađivanja pokazatelja uspješnosti kada je riječ o njihovoj primjeni na prioritetna područja i na tematske prioritete iz članka 9. i Priloga III. u smislu potprograma za okoliš i iz članka 13. u smislu potprograma za klimatske aktivnosti.

Članak 4.

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu programa LIFE za razdoblje od 2014. do 2020. iznosi 3 456 655 000 EUR u tekućim cijenama, što je 0,318 % ukupnog iznosa odobrenih sredstava kako se navodi u Uredbi (EU) br. 1311/2013.

▼B

Godišnja odobrena sredstva odobravaju Europski parlament i Vijeće u granicama višegodišnjeg financijskog okvira.

2. Proračunska raščlamba po potprogramima je sljedeća:

(a) 2 592 491 250 EUR ukupne financijske omotnice iz stavka 1. dodjeljuju se potprogramu za okoliš;

(b) 864 163 750 EUR ukupne financijske omotnice iz stavka 1. dodjeljuju se potprogramu za klimatske aktivnosti.

▼M2

3. Potprogramom za okoliš namijenjenom prioritetnom području „Okolišno upravljanje i informacije” i potprogramom za klimatske aktivnosti namijenjenom prioritetnom području „Upravljanje i informacije na području klime” mogu se financirati projekti u smislu članka 17. stavka 4. ove Uredbe, koje provode Europske snage solidarnosti u skladu s Uredbom (EU) 2018/1475 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) i koji doprinose jednom prioritetnom području ili više njih u smislu članaka 9. i 13. ove Uredbe. Ti se projekti provode isključivo u skladu s Uredbom (EU) 2018/1475, isključujući posebne zahtjeve iz ove Uredbe.

▼B

Članak 5.

Sudjelovanje trećih zemalja u programu LIFE

Program LIFE otvoren je za sudjelovanje sljedećim zemljama:

(a) zemlje članice Europskog udruženja za slobodnu trgovinu (EFTA) koje su potpisnice Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (EGP);

(b) zemlje kandidatkinje, potencijalne kandidatkinje i zemlje pristupnice Uniji;

(c) zemlje na koje se odnosi europska politika susjedskih odnosa;

(d) zemlje koje su postale članice Europske agencije za okoliš u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 933/1999 ([2]).

Takvo sudjelovanje provodi se u skladu s uvjetima navedenima u odgovarajućim bilateralnim ili multilateralnim sporazumima kojima se uspostavljaju opća načela za sudjelovanje tih trećih zemalja u programima Unije.

([1]) Uredba (EU) 2018/1475 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o utvrđivanju pravnog okvira Europskih snaga solidarnosti i izmjeni Uredbe (EU) br. 1288/2013, Uredbe (EU) br. 1293/2013 i Odluke br. 1313/2013/EU (SL L 250, 4.10.2018., str. 1.).

([2]) Uredba Vijeća (EZ) br. 933/1999 od 29. travnja 1999. kojom se mijenja Uredba (EEZ) br. 1210/90 o osnivanju Europske agencija za okoliš i Europske mreže za podatke o okolišu i promatranje okoliša (SL L 117, 5.5.1999., str. 1.).

▼B

Članak 6.

Aktivnosti izvan Unije ili u prekomorskim zemljama i na prekomorskim područjima

1. Ne dovodeći u pitanje članak 5. programom LIFE mogu se financirati aktivnosti izvan Unije i u prekomorskim zemljama i područjima (PZP) u skladu s Odlukom 2001/822/EZ (Odluka o prekomorskom udruživanju), pod uvjetom da su te aktivnosti potrebne za ostvarivanje okolišnih i klimatskih ciljeva Unije i za osiguravanje učinkovitosti intervencija na području država članica na koje se odnose ugovori.

2. Pravna osoba sa sjedištem izvan Unije može sudjelovati u projektima navedenima u članku 18. pod uvjetom da korisnik koji koordinira projekt ima sjedište u Uniji te da aktivnost koja se treba provoditi izvan Unije zadovoljava uvjete iz stavka 1 ovoga članka.

Članak 7.

Međunarodna suradnja

Tijekom provedbe programa LIFE suradnja s relevantnim međunarodnim organizacijama i s njihovim institucijama i tijelima moguća je kada je potrebna za postizanje ciljeva iz članka 3.

Članak 8.

Komplementarnost

1. Komisija i države članice osiguravaju da potpora iz programa LIFE bude u skladu s politikama i prioritetima Unije te da se njome dopunjuju drugi financijski instrumenti Unije u isto vrijeme osiguravajući provedbu mjera pojednostavljenja.

2. Aktivnosti koje se financiraju programom LIFE u skladu su sa zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom kao i s propisima Unije o državnoj potpori. Države članice Komisiju posebno obavještavaju o financiranju iz programa LIFE ako se radi o državnoj potpori u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a i ono ne može stupiti na snagu prije nego ga odobri Komisija u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a, osim ako je u skladu s uredbom donesenom sukladno članku 2. stavku 1. i članku 8. Uredbe (EZ) br. 994/98.

3. Komisija i države članice u skladu sa svojim pojedinačnim odgovornostima osiguravaju koordinaciju između programa LIFE te Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda, Kohezijskog fonda, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo kako bi se stvorila sinergija, posebno u kontekstu integriranih projekata te kako bi se podržala upotreba rješenja, metoda i pristupa razvijenih u sklopu programa LIFE. Takva je koordinacija uspostavljena unutar okvira utvrđenog Uredbom o zajedničkim odredbama i Zajedničkim strateškim okvirom te mehanizmima utvrđenima sporazumima o partnerstvu sukladno toj Uredbi.

▼B

4. Komisija također osigurava dosljednost i sinergiju te izbjegava preklapanja programa LIFE i ostalih politika i financijskih instrumenata Unije, posebno Obzora 2020. te onih u okviru vanjskog djelovanja Unije.

GLAVA II.

POTPROGRAMI

POGLAVLJE 1.

Potprogram za okoliš

Članak 9.

Prioritetna područja potprograma za okoliš

1. Potprogram za okoliš ima tri prioritetna područja:

(a) Okoliš i učinkovito korištenje resursa;

(b) Priroda i bioraznolikost;

(c) Okolišno upravljanje i informacije.

2. Prioritetna područja iz stavka 1. obuhvaćaju tematske prioritete utvrđene Prilogom III.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 29. kojima se određuje dodavanje, brisanje ili izmjena tematskih prioriteta utvrđenih Prilogom III. na temelju sljedećih kriterija:

(a) prioriteti utvrđeni Sedmim akcijskim programom za okoliš;

(b) posebni ciljevi određeni za svako prioritetno područje navedeni u člancima 10., 11. I 12.;

(c) iskustvo prikupljeno provedbom višegodišnjeg programa rada iz članka 24.;

(d) iskustvo prikupljeno provedbom integriranih projekata;

(e) Prioriteti proizašli iz novog okolišnog zakonodavstva Unije, usvojenog nakon 23. prosinca 2013.; ili

(f) iskustvo prikupljeno provedbom postojećih zakonodavstva i politika Unije na području okoliša.

Komisija pregledava i, po potrebi, revidira tematske prioritete iz Priloga III. najkasnije do srednjoročnog ocjenjivanja programa LIFE spomenutog u točki (a) članka 27. stavka 2.

3. ►**M1** Minimalno 60,5 % proračunskih sredstava dodijeljenih projektima koji se podržavaju bespovratnim sredstvima za aktivnosti iz potprograma za okoliš namijenjeno je projektima kojima se podržava očuvanje prirode i bioraznolikosti. ◄

▼B

4. Komisija ima ovlast donošenja delegiranih akata u skladu s člankom 29. kako bi povećala postotak iz stavka 2. ovog članka za najviše 10 %, pod uvjetom da ukupna sredstva zatražena tijekom dvije uzastopne godine prijedlozima obuhvaćenima prioritetnim područjem za prirodu i bioraznolikost te koji zadovoljavaju zahtjeve minimalne kvalitete prelaze za više od 20 % odgovarajući iznos izračunat za dvije godine koje prethode tim godinama.

Članak 10.

Posebni ciljevi za prioritetno područje „Okoliš i učinkovito korištenje resursa”

Posebni ciljevi potprograma „Okoliš” za prioritetno područje „Okoliš i učinkovito korištenje resursa” prije svega su:

(a) razviti, testirati i demonstrirati pristupe politikama i upravljanju, najbolje prakse i rješenja izazova u vezi s okolišem, uključujući i razvoj i predstavljanje inovativnih tehnologija, koji su prikladni za umnožavanje, prijenos ili integriranje, između ostalog u odnosu na vezu između okoliša i zdravlja te kao potpora politikama i zakonodavstvu u vezi s učinkovitom uporabom resursa, uključujući Plan za Europu učinkovitih resursa;

(b) podupirati primjenu, razvoj, testiranje i demonstraciju integriranih pristupa za provedbu planova i programa u skladu s okolišnom politikom i zakonodavstvom Unije, prvenstveno na području vode, otpada i zraka;

(c) poboljšati bazu znanja za razvoj, provedbu, procjenu, praćenje i ocjenu okolišne politike i zakonodavstva Unije te za procjenu i praćenje čimbenika, pritisaka i reakcija koji imaju utjecaj na okoliš unutar Unije i izvan nje.

Članak 11.

Posebni ciljevi za prioritetno područje „Priroda i bioraznolikost”

Posebni ciljevi potprograma „Okoliš” za prioritetno područje „Priroda i bioraznolikost” prije svega su:

(a) doprinijeti razvoju i provedbi politike i zakonodavstva Unije na području prirode i bioraznolikosti, uključujući strategiju Unije za biološku raznolikost do 2020. i direktive 92/43/EEZ i 2009/147/EZ, posebice primjenom, razvijanjem, testiranjem i demonstriranjem pristupa, najboljih praksi i rješenja;

▼B

(b) podupirati daljnji razvoj i provedbu mreže Natura 2000, uspostavljene člankom 3. Direktive 92/43/EEZ, i upravljanje njome, posebice primjenu, razvijanje, testiranje i demonstriranje integriranih pristupa provedbe prioritetnih okvira djelovanja pripremljenih na temelju članka 8. te Direktive;

(c) poboljšati bazu znanja za razvoj, provedbu, procjenu, praćenje i ocjenu politike i zakonodavstva Unije o prirodi i bioraznolikosti te za procjenu i praćenje čimbenika, pritisaka i reakcija koji imaju utjecaj na prirodu i bioraznolikost unutar Unije i izvan nje.

Članak 12.

Posebni ciljevi za prioritetno područje „Okolišno upravljanje i informacije”

Posebni ciljevi potprograma za okoliš za prioritetno područje „Okolišno upravljanje i informacije” prije svega su:

(a) promicati podizanje svijesti o pitanjima okoliša, uključujući stvaranje javne potpore i potpore dionika za razvoj politika Unije na području okoliša te promicati spoznaje o održivom razvoju i nove modele za održivu potrošnju;

(b) podupirati komuniciranje i širenje informacija na području okoliša i upravljanje njima te olakšati razmjenu znanja o uspješnim okolišnim rješenjima i praksi, između ostalog razvijanjem platformi za suradnju između dionika i osposobljavanja;

(c) promicati učinkovitije usklađivanje sa zakonodavstvom Unije o okolišu i njegovu provedbu te doprinijeti učinkovitijem usklađivanju i provedbi, a posebno promicanjem razvoja i širenja najboljih praksi i pristupa politikama;

(d) promicati bolje okolišno upravljanje većom uključenošću dionika, uključujući i nevladine organizacije, u savjetovanje o politikama i njihovu provedbu.

POGLAVLJE 2.

Potprogram za klimatske aktivnosti

Članak 13.

Prioritetna područja potprograma za klimatske aktivnosti

Potprogram za klimatske aktivnosti ima tri prioritetna područja:

(a) ublažavanje klimatskih promjena,

▼B

(b) prilagođavanje klimatskim promjenama,

(c) upravljanje i informacije na području klime.

Članak 14.

Posebni ciljevi za prioritetno područje „Ublažavanje klimatskih promjena”

U cilju doprinosa smanjenju emisije stakleničkih plinova posebni ciljevi prioritetnog područja „Ublažavanje klimatskih promjena” prije svega su:

(a) doprinijeti provedbi i razvoju politika i zakonodavstva Unije o ublažavanju klimatskih promjena, uključujući integraciju po područjima politika, a posebno razvijanjem, testiranjem i demonstriranjem pristupa politikama ili upravljanju, najboljih praksi i rješenja za ublažavanje klimatskih promjena;

(b) poboljšati temelje znanja za razvoj, procjenu, praćenje, ocjenu i provedbu učinkovitih aktivnosti i mjera za ublažavanje klimatskih promjena te povećanje kapaciteta za primjenu tog znanja u praksi;

(c) olakšati razvoj i provedbu integriranih pristupa, kao što su strategije i akcijski planovi za ublažavanje klimatskih promjena na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini;

(d) doprinijeti razvoju i demonstraciji inovativnih tehnologija, sustava, metoda i instrumenata za ublažavanje klimatskih promjena koji su prikladni za umnožavanje, prijenos ili integriranje.

Članak 15.

Posebni ciljevi za prioritetno područje „Prilagođavanje klimatskim promjenama”

U cilju doprinosa podržavanju napora za veću otpornost na klimatske promjene posebni ciljevi prioritetnog područja „Prilagođavanje klimatskim promjenama” prije svega su:

(a) doprinijeti razvoju i provedbi politika Unije o prilagođavanju klimatskim promjenama, uključujući integraciju po područjima politika, a posebno razvijanjem, testiranjem i demonstriranjem pristupa politikama ili upravljanju, najboljih praksi i rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama, po potrebi uključujući i pristupe koji se temelje na ekosustavima;

(b) poboljšati temelje znanja za razvoj, procjenu, praćenje, ocjenu i provedbu učinkovitih aktivnosti i mjera za prilagodbu klimatskim promjenama, stavljajući na prvo mjesto, gdje je to prikladno, one koje primjenjuju pristup koji se temelji na ekosustavima, te povećati kapacitete za primjenu tog znanja u praksi;

▼B

(c) olakšati razvoj i provedbu integriranih pristupa, kao što su strategije i akcijski planovi za prilagodbu klimatskim promjenama na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini, stavljajući na prvo mjesto, gdje je to prikladno, pristupe koji se temelje na ekosustavima;

(d) doprinijeti razvoju i demonstraciji inovativnih tehnologija, sustava, metoda i instrumenata za prilagodbu klimatskim promjenama koji su prikladni za umnožavanje, prijenos ili integriranje.

Članak 16.

Posebni ciljevi za prioritetno područje „Upravljanje i informacije na području klime”

Posebni ciljevi prioritetnog područja „Upravljanje i informacije na području klime” prije svega su:

(a) promicati podizanje svijesti o klimatskim pitanjima, uključujući stvaranjem javne potpore i potpore dionika za razvoj politika Unije na području klime te promicati spoznaje o održivom razvoju;

(b) podupirati komuniciranje i širenje informacija na području klime te upravljanje njima i olakšavanje razmjene znanja o uspješnim klimatskim rješenjima i praksama, između ostalog razvijanjem platformi za suradnju između dionika te izobrazbe;

(c) promicati učinkovitije usklađivanje s klimatskim zakonodavstvom Unije i njegovu provedbu te doprinijeti učinkovitijem usklađivanju i provedbi, a posebno promicanjem razvoja i širenja najboljih praksi i pristupa politikama;

(d) promicati bolje upravljanje na području klime većom uključenošću dionika, uključujući nevladine organizacije, u savjetovanje o politikama i njihovu provedbu.

GLAVA III.

ZAJEDNIČKE PROVEDBENE ODREDBE

POGLAVLJE 1.

Financijska sredstva

Članak 17.

Vrste sredstava

1. Sredstva Unije mogu imati sljedeće pravne oblike:

(a) bespovratna sredstva,

▼B

(b) ugovori javne nabave,

(c) doprinosi financijskim instrumentima u skladu s odredbama o financijskim instrumentima iz Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, posebno njezini članci 139. i 140,. i s drugim operativnim zahtjevima iz posebnih akata Unije;

(d) sve druge intervencije potrebne za postizanje općih ciljeva utvrđenih u članku 3.

2. Komisija provodi ovu Uredbu u skladu s Uredbom (EZ, Euratom) br. 966/2012.

3. Financiranje u skladu s ovom Uredbom ako se radi o državnoj potpori u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije provodi se na način koji je u skladu s relevantnim propisima Unije o državnoj potpori.

4. Minimalno 81 % proračunskih sredstava za program LIFE dodjeljuje se projektima koji se podržavaju bespovratnim sredstvima za aktivnosti ili, gdje je prikladno, financijskim instrumentima kao što je spomenuto u točki (c) stavka 1.

Komisija može uključiti te financijske instrumente kao dio Višegodišnjeg programa rada spomenutog u članku 24., koji je podložan prethodnoj ocjeni kao što je spomenuto u točki (f) članka 140. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.

5. ►C1 Maksimum od 30 % proračunskih sredstava dodijeljenih bespovratnim sredstvima za aktivnosti u skladu sa stavkom 4. može biti dodijeljeno integriranim projektima. ◄ Taj maksimalni postotak se ponovno ocjenjuje u okviru ocjene programa LIFE sredinom provedbenog razdoblja spomenutog u točki (a) članka 27. stavka 2. te ga prati, ako je to potrebno, zakonodavni prijedlog.

Članak 18.

Projekti

Bespovratnim sredstvima za aktivnosti se mogu financirati sljedeće projekte:

(a) pilot-projekte,

(b) demonstracijske projekte,

(c) projekte najbolje prakse,

(d) integrirane projekte,

(e) projekte tehničke podrške,

(f) projekte jačanja sposobnosti,

(g) pripremne projekte,

(h) projekte informiranja, podizanja svijesti i širenja informacija,

(i) sve druge projekte potrebne za postizanje općih ciljeva utvrđenih u članku 3.

▼B

Članak 19.

Kriteriji prihvatljivosti i dodjele te odabir projekta

1. Projekti navedeni u članku 18. zadovoljavaju kriterije prihvatljivosti koji se temelje na definicijama koje su utvrđene u članku 2. te sljedećim kriterijima dodjele:

(a) u interesu su Unije jer daju znatan doprinos ostvarenju jednog od općih ciljeva programa LIFE iz članka 3., kao i posebnih ciljeva za prioritetna područja navedena u članku 9., tematskih prioriteta iz Priloga III, ili posebnih ciljeva za prioritetna područja navedena u članku 13.;

(b) osiguravaju isplativ pristup te su tehnički i financijski koherentni; i

(c) predložena provedba je razumna.

2. Dodjela projekata podliježe projektima koji zadovoljavaju zahtjeve minimalne kvalitete u skladu s odgovarajućim odredbama Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.

3. Projekti financirani programom LIFE prema jednom prioritetnom području izbjegavaju ugrožavanje okolišnih ili klimatskih ciljeva na drugom prioritetnom području i, kada je to moguće, promiču sinergiju između različitih ciljeva te uporabu zelene javne nabave.

4. Komisija osigurava geografsku ravnotežu za integrirane projekte dodjeljujući okvirno barem tri integrirana projekta svakoj državi članici, osiguravajući barem jedan integrirani projekt pod potprogramom „Okoliš” i barem jedan integrirani projekt pod potprogramom za Klimatske aktivnosti tijekom programskog razdoblja programa LIFE navedenog u članku 1.

Integrirani projekti se raspodjeljuju sa svrhom ostvarivanja ciljeva postavljenih u skladu s točkom (d) članka 24. stavka 2. za svako područje koje se navodi u točki (d) članka 2.

Kako bi se ocijenilo poštovanje odredbe o mobilizaciji Unijinih, nacionalnih ili privatnih sredstava iz članka 2. točke (d), prijedlozi za integrirane projekte popraćeni su:

(a) u prvoj fazi postupka prijave financijskim planom; i

(b) u drugoj fazi postupka prijave barem jednim pismom namjere koje ukazuje na to u kojoj će mjeri drugi relevantni Unijini, nacionalni, ili privatni izvori sredstava biti mobilizirani te navodeći takve izvore sredstava.

▼B

5. Za vrijeme trajanja prvog višegodišnjeg programa rada Komisija osigurava geografsku ravnotežu za projekte, osim integriranih projekata koji su podneseni pod potprogramom „Okoliš”, proporcionalnom raspodjelom sredstava između svih država članica uspostavljanjem okvirnih nacionalnih dodijeljenih sredstava prema kriterijima utvrđenima u Prilogu I. Ako okvirna nacionalna dodijeljena sredstva nisu primjenjiva, projekti se biraju isključivo na temelju vrijednosti.

6. Ako je iznos sufinanciranja koji je potreban za financiranje projekata koje je podnijela država članica, osim integriranih projekata, na popisu koji je sastavila Komisija na kraju postupka odabira manji od okvirnih dodijeljenih sredstava za tu državu članicu, Komisija, ako zadovoljavaju uvjete utvrđene u stavcima 1. i 2., iskorištava preostali iznos tih nacionalnih okvirnih dodijeljenih sredstava za sufinanciranje onih projekata koje je podnijela druga država članica, uključujući projekte u PZP-a koji najviše pridonose postizanju općih ciljeva iz članka 3.

Prilikom predstavljanja popisa projekata koji će biti sufinancirani, Komisija izvješćuje Odbor za program LIFE za okoliš i klimatske aktivnosti o načinu na koji je uzela u obzir kriterije dodjeljivanja utvrđene u skladu sa stavcima 4 i 5.

7. Komisija posebnu pažnju daje transnacionalnim projektima u kojima je transnacionalna suradnja nužna kako bi se jamčila zaštita okoliša i klimatski ciljevi te se trudi osigurati da se minimalno 15 % proračunskih sredstava namijenjenih projektima dodijeli transnacionalnim projektima. Komisija razmatra dodjeljivanje sredstava transnacionalnim projektima čak i u slučajevima kada je okvirni iznos nacionalnih dodijeljenih sredstava jedne ili više država članica koje sudjeluju u tim transnacionalnim projektima premašen.

8. Tijekom prvog višegodišnjeg programa rada država članica ispunjava uvjete za financiranje jednog projekta izgradnje kapaciteta do iznosa od 1 000 000 EUR ukoliko zadovoljava jedan od sljedećih kriterija:

(a) prosječna je razina potrošnje okvirnih nacionalnih dodijeljenih sredstava države članice za godine 2010., 2011. i 2012. kako je utvrđeno u članku 6. Odredbe (EZ) br. 614/2007, ispod 70 %;

(b) BDP države članice po stanovniku u 2012. je bio ispod 90 % prosjeka Unije; ili

(c) država članica je pristupila Uniji nakon 1. siječnja 2013.

Tijekom drugog višegodišnjeg programa rada država članica ispunjava uvjete za financiranje jednog projekta izgradnje kapaciteta do iznosa od 750 000 EUR ukoliko zadovoljava sljedeće kriterije:

▼C1

(a) prosječna je razina potrošnje države članice okvirnih nacionalnih dodijeljenih sredstava za godine 2014., 2015. i 2016., utvrđenih u stavku 5., ispod 70 %; i

▼B

(b) prosječna razina potrošnje države članice okvirnih nacionalnih dodijeljenih sredstava za godine 2014., 2015. i 2016. porasla je u usporedbi s prosječnom razinom potrošnje za godine 2010., 2011. i 2012.

Kako bi bila prihvatljiva za financiranje projekata izgradnje kapaciteta, država članica obvezuje se na održavanje resursa posvećenih programu LIFE, uključujući između ostalog broj zaposlenih, na razinama koje nisu niže od onih koje su bile na snazi 2012., za vrijeme trajanja odgovarajućeg višegodišnjeg programa rada. Ta obveza utvrđena je u planu izgradnje kapaciteta spomenutom u stavku 9.

Putem izuzeća od odredbe za prihvatljivost iz prvog i drugog podstavaka te za cijelo vrijeme trajanja programa LIFE, država članica neće biti prihvatljiva za financiranje projekata izgradnje kapaciteta ako je njezin BDP po stanovniku u 2012. bio iznad 105 % prosjeka Unije. Financiranje projekata izgradnje kapaciteta ograničeno je na jedan projekt po državi članici po višegodišnjem programu rada.

9. Komisija uspostavlja ubrzani postupak dodjeljivanja sredstava za sve projekte izgradnje kapaciteta. Prijave za takve projekte izgradnje kapaciteta mogu biti podnesene od 23. prosinca 2013. Prijave se temelje na planu izgradnje kapaciteta oko kojeg se države članice trebaju složiti s Komisijom navodeći intervencije koje bi se financirale programom LIFE u svrhu razvijanja kapaciteta države članice da podnese uspješne prijave za financiranje projekata pod potprogramima za Okoliš i Klimatske aktivnosti. Takve intervencije mogu uključivati, ali nisu ograničene na:

(a) zapošljavanje novog osoblja i osposobljavanje za nacionalne ili regionalne kontaktne točke LIFE;

(b) olakšavanje razmjene iskustava i najboljih praksi te promicanje širenja i korištenja rezultata projekta prema programu LIFE;

(c) pristupi „osposobljavanje voditelja osposobljavanja”;

(d) programi razmjene i privremenog premještaja između javnih tijela vlasti u državama članicama, posebno aktivnosti razmjene „najboljih u skupini”.

Intervencije koje su pokrivene planom izgradnje kapaciteta mogu uključivati javnu nabavu stručnjaka kako bi se ad-hoc riješili tehnički nedostaci te nedostaci mogućnosti postupka, ali ne mogu uključivati javnu nabavu stručnjaka čija je glavna funkcija sastavljanje prijedloga za podnošenje prema godišnjim pozivima na podnošenje prijedloga.

Plan izgradnje kapaciteta također navodi procjene troškova takvih intervencija.

▼B

Članak 20.

Stope sufinanciranja i prihvatljivost troškova za projekte

1. Najviše stope sufinanciranja za projekte iz članka 18. su do:

(a) za vrijeme trajanja prvog višegodišnjeg programa rada, do 60 % prihvatljivih troškova za sve projekte, osim onih navedenih u točki (c), financiranih u sklopu potprogramâ za Okoliš i Klimatske aktivnosti;

(b) za vrijeme trajanja drugog višegodišnjeg programa rada, do 55 % prihvatljivih troškova za sve projekte, osim onih navedenih u točki (c), financiranih u sklopu potprograma „Okoliš” i „Klimatske aktivnosti”;

(c) za vrijeme cijelog trajanja programa LIFE:

i. do 60 % prihvatljivih troškova za projekte iz točaka (d), (e) i (g) članka 18.;

ii. podložno točki iii., do 60 % prihvatljivih troškova za projekte financirane pod prioritetnim područjem „Priroda i bioraznolikost” iz potprograma „Okoliš”;

iii. do 75 % prihvatljivih troškova za projekte financirane pod prioritetnim područjem „Priroda i bioraznolikost” iz potprograma „Okoliš” koji se bave prioritetnim staništima ili vrstama u svrhu provedbe Direktive 92/43/EEZ ili vrstama ptica koje prioritetom za financiranje smatra Odbor za prilagođavanje tehničkom i znanstvenom napretku osnovan u skladu s člankom 16. Direktive 2009/147/EZ kada je potrebno da bi se ostvario cilj očuvanja;

iv. do 100 % prihvatljivih troškova za projekte iz točke (f) članka 18.;

2. Uvjeti za prihvatljivost troškova utvrđeni su u članku 126. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012. Takvi troškovi uključuju PDV i troškove osoblja.

Komisija u sredini razdoblja i nakon ex-post ocjenjivanja programa LIFE, omogućuje pregled povratka PDV-a po državi članici, kojeg su korisnici projekta LIFE tražili u završnoj fazi plaćanja.

3. Troškovi u vezi s kupovinom zemljišta smatraju se prihvatljivima za financiranje Unije za projekte iz članka 18. pod uvjetom da:

▼B

(a) kupnja će doprinijeti poboljšanju, održavanju i obnovi integriteta mreže Natura 2000, osnovane člankom 3. Direktive 92/43/EEZ, uključujući poboljšanjem povezanosti stvaranjem koridora, temelja povezanosti ili drugih elemenata zelene infrastrukture;

(b) kupovina zemljišta jedini je ili najučinkovitiji način postizanja željenog učinka očuvanja;

(c) kupljena zemljišta dugoročno su rezervirana za uporabe koje su u skladu s ciljevima iz članaka 11., 14. ili 15.; i

(d) dotična država članica prijenosom ili na drugi način osigurava dugoročnu dodjelu takvog zemljišta u svrhu očuvanja prirode.

Članak 21.

Operativna bespovratna sredstva

1. Operativna bespovratna sredstva namijenjena su za određene operativne i administrativne troškove neprofitnih subjekata koji su usmjereni prema cilju od općeg interesa Unije, prvenstveno su aktivni na području okoliša ili klimatskih aktivnosti te su uključeni u razvoj, provedbu i primjenu politika i zakonodavstva Unije.

2. Najviša stopa sufinanciranja Unije za operativna bespovratna sredstva iz stavka 1. je 70 % prihvatljivih troškova.

Članak 22.

Druge vrste aktivnosti

Programom LIFE mogu se financirati aktivnosti koje provodi Komisija kako bi podržala pokretanje, provedbu i integraciju okolišnih i klimatskih politika i zakonodavstva Unije radi postizanja općih ciljeva iz članka 3. Te aktivnosti mogu uključivati:

(a) informiranje i komuniciranje, uključujući kampanje podizanja svijesti. Financijska sredstva dodijeljena za komunikacijske aktivnosti u skladu s ovom Uredbom također obuhvaćaju institucionalnu komunikaciju o političkim prioritetima Unije, kao i o statusu provedbe i prijenosa sveg glavnog okolišnog i klimatskog zakonodavstva Unije;

(b) studije, istraživanja, modeliranje i pripremu scenarija;

(c) pripremu, provedbu, praćenje, provjeru i ocjenjivanje projekata, politika, programa i zakonodavstva;

(d) radionice, konferencije i sastanke;

(e) umrežavanje i platforme najboljih praksi;

(f) sve druge aktivnosti potrebne za postizanje općih ciljeva iz članka 3.

▼B

Članak 23.

Korisnici

Programom LIFE mogu se financirati javna i privatna tijela.

S ciljem osiguravanja vidljivosti programa LIFE, korisnici oglašavaju projekt programa LIFE i rezultate njihovih projekta, uvijek spomenuvši pritom primljenu potporu Unije. Logotip programa LIFE, opisan u Prilogu II., koristi se za sve komunikacijske aktivnosti i pojavljuje se na oglasnim pločama na strateškim mjestima koja su vidljiva javnosti. Sva trajna dobra stečena u okviru programa LIFE nose logotip programa LIFE osim u slučajevima koje odredi Komisija.

POGLAVLJE 2.

Provedbene mjere

Članak 24.

Višegodišnji programi rada

1. Komisija putem provedbenih aktova donosi višegodišnje programe rada za program LIFE. Navedeni se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 30. stavka 2.

Trajanje prvog višegodišnjeg programa rada je četiri godine, a trajanje drugog višegodišnjeg programa rada je tri godine.

2. Svaki višegodišnji program rada utvrđuje, u skladu s općim ciljevima iz članka 3., sljedeće:

(a) dodjelu sredstava prema prioritetnim područjima i prema različitim vrstama financiranja u sklopu svakog potprograma u skladu s člankom 9. stavkom 3. i člankom 17. stavcima 4. i 5. Ne provodi se nikakvo daljnje prethodno dodjeljivanje bespovratnih sredstava za projektnu aktivnost između ili unutar svakog prioritetnog područja, osim za projekte tehničke podrške i izgradnje kapaciteta;

(b) teme projekata koje provode tematske prioritete iz Priloga III. za projekte koje će se financirati u razdoblju na koje se odnosi višegodišnji program rada;

(c) kvalitativne i kvantitativne ishode, pokazatelje i ciljeve za svako prioritetno područje i vrstu projekata za razdoblje na koje se odnosi višegodišnji program rada u skladu s pokazateljima uspješnosti iz članka 3. stavka 3. i posebnih ciljeva utvrđenih za svako prioritetno područje u člancima 10., 11., 12., 14., 15. i 16.;

▼B

(d) tehničku metodologiju za postupak odabira projekata i kriterije odabira i dodjeljivanja bespovratnih sredstava u skladu s člancima 2. i 19. ove Uredbe i relevantnim odredbama Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012;

(e) indikativne rasporede za pozive na dostavu prijedloga za razdoblje na koje se odnosi višegodišnji program rada.

3. U okviru višegodišnjeg programa rada Komisija objavljuje godišnje pozive na podnošenje prijedloga za prioritetna područja navedena u članku 9. stavku 1. i članku 13. Komisija osigurava da se neiskorištena sredstva u danom pozivu na podnošenje prijedloga preraspodijele između različitih vrsta projekata spomenutih u članku 18.

4. Komisija provedbenim aktom preispituje višegodišnji program rada najkasnije do ocjene programa LIFE sredinom provedbenog razdoblja. Taj provedbeni akti donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 30. stavka 2.

Članak 25.

Metode provedbe

Komisija provodi aktivnosti u skladu s općim ciljevima iz članka 3. ove Uredbe prema načinima provedbe proračuna iz članka 58. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, posebice izravnog i neizravnog centraliziranog upravljanja Komisije ili zajedničkog upravljanja s međunarodnim organizacijama.

Članak 26.

Administrativna i tehnička podrška

Financijska sredstva za program LIFE također mogu pokrivati nužne rashode koji se odnose na aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije, komunikacije i ocjenjivanja koje su neposredno potrebne za upravljanje programom LIFE i postizanje njegovih općih ciljeva iz članka 3.

Komisija organizira, redovito i u suradnji s nacionalnim kontaktnim točkama LIFE, seminare i radionice, objavljuje popise projekata koji se financiraju kroz program LIFE ili poduzima druge aktivnosti kako bi olakšala razmjenu iskustva, znanja i najboljih praksi o svim projektima te ponavljanje i prijenos projektnih rezultata diljem Unije. U tu svrhu, Komisija poduzima aktivnosti koje ciljaju na širenje projektnih rezultata među korisnicima LIFE-a i šire, s posebnim naglaskom, kada je to potrebno, na državama članicama s manjim brojem prihvaćenih sredstava LIFE-a te olakšava komunikaciju i suradnju između dovršenih projekata ili onih koji još traju s novim korisnicima projekta, podnositeljima zahtjeva ili dionicima na istom području.

▼B

Komisija također organizira posebne seminare, radionice ili, prema potrebi, aktivnosti druge vrste barem svake dvije godine kako bi olakšala razmjenu iskustva, znanja i najboljih praksi u pogledu oblikovanja, pripreme i provedbe integriranih projekata kao i učinkovitosti pomoći pružene u sklopu projekata tehničke podrške. Te aktivnosti uključuju nacionalne ili regionalne administracije koje upravljaju drugim sredstvima Unije te druge relevantne dionike.

Članak 27.

Praćenje i ocjenjivanje

1. Komisija redovito prati i izvještava o provedbi programa LIFE (i njegovih potprograma), uključujući i iznosu rashoda koji se odnose na klimu i bioraznolikost. Također ocjenjuje sinergije između programa LIFE i ostalih komplementarnih programa Unije, te posebice između njegovih potprograma. Komisija izračunava okvirna nacionalna dodijeljena sredstva, u skladu s kriterijima iz Priloga I., za vrijeme trajanja drugog višegodišnjeg programa rada isključivo za potrebe određivanja referentnih vrijednosti država članica.

2. Komisija dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija sljedeća izvješća:

(a) najkasnije 30. lipnja 2017., vanjskom i nezavisnom izvješće o ocjenjivanju u sredini provedbenog razdoblja programa LIFE (i njegovih potprograma), uključujući kvalitativne i kvantitativne aspekte njegove provedbe, iznose rashoda koji se odnose na klimu i bioraznolikost, opseg u kojem su ostvarene sinergije između ciljeva te njegovu komplementarnost s drugim relevantnim programima Unije, ostvarenje ciljeva svih mjera (kada je moguće, na razini rezultata i učinaka), učinkovitost korištenja resursa i njegovu dodanu vrijednost u Uniji, s obzirom na odlučivanje o obnavljanju, izmjeni ili obustavi mjera. Izvješće o ocjenjivanju u sredini provedbenog razdoblja također uključuje kvantitativnu i kvalitativnu analizu doprinosa programa LIFE statusu očuvanja staništa i vrsta, navedenih u direktivama 92/43/EEZ i 2009/147/EZ. Ocjenjivanjem se dodatno razmatra opseg pojednostavljenja, njegova unutarnja i vanjska dosljednost, neprekidna važnost svih ciljeva, kao i doprinos mjera u sklopu programa LIFE ciljevima strategije Europa 2020. i održivom razvoju. Uzima u obzir rezultate ocjenjivanja dugoročnih učinaka programa LIFE+. Izvješću o ocjenjivanju u sredini provedbenog razdoblja se prilažu napomene Komisije uključujući način na koji se rezultati izvješća o ocjenjivanju u sredini provedbenog razdoblja uzimaju u obzir prilikom provedbe programa LIFE, te posebno opseg u kojem je tematske prioritete iz Priloga III. potrebno prilagoditi.

▼B

Izvješće o ocjenjivanju u sredini provedbenog razdoblja sadrži ili mu se prilaže temeljita procjena opsega i kvalitete potražnje za, planiranje i provedbu integriranih projekata. Posebna pažnja daje se ostvarenom ili očekivanom uspjehu integriranih projekata u uključivanju drugih sredstava Unije, posebno uzimajući u obzir koristi povećane usklađenosti s drugim financijskim instrumentima Unije, opseg uključenosti dionika i opseg u kojem su prošli projekti prema LIFE-u+ bili ili se očekuje da budu pokriveni integriranim projektima.

(b) najkasnije 31. prosinca 2023., izvješće o vanjskom i nezavisnom ex-post ocjenjivanju koje obuhvaća provedbu i rezultate programa LIFE i njegovih potprograma, uključujući iznose rashoda koji se odnose na klimu i bioraznolikost, opseg ostvarenja ciljeva programa LIFE u cjelini i svakog od njegovih potprograma, opseg u kojem su ostvarene sinergije između različitih ciljeva te doprinos programa LIFE postizanju ciljeva strategije Europa 2020. Izvješće o ex-post ocjenjivanju također ispituje opseg u kojem je ostvarena integracija okolišnih i klimatskih ciljeva u druge politike Unije te, u najvećoj mogućoj mjeri, gospodarsku korist ostvarenu programom LIFE kao i učinak i dodanu vrijednost uključenih zajednica.

3. Komisija osigurava da su rezultati ocjenjivanja poduzetih u skladu s ovim člankom javno dostupni.

Članak 28.

Zaštita financijskih interesa Unije

1. Komisija poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da su, prilikom provođenja aktivnosti financiranih u okviru ove Uredbe, financijski interesi Unije zaštićeni primjenom preventivnih mjera protiv prijevare, korupcije i ostalih nezakonitih aktivnosti, učinkovitim provjerama te, ukoliko se otkriju nepravilnosti, povratom nedugovanih isplaćenih iznosa i, po potrebi, učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim administrativnim i financijskim kaznama.

2. Komisija ili njezini predstavnici i Revizorski sud ovlašteni su provoditi reviziju, na temelju dokumenata i na licu mjesta, svih korisnika, izvođača i podizvođača koji su primili sredstva Unije u okviru programa LIFE.

▼B

Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može obaviti provjere na licu mjesta i inspekcije gospodarskih subjekata koji su posredno ili neposredno uključeni u takvo financiranje, u skladu s postupcima utvrđenim Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 ([1]), kako bi se ustanovilo postojanje prijevare, korupcije ili drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije u vezi sa sporazumom ili odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava ili ugovorom o financiranju sredstvima Unije.

Ne dovodeći u pitanje prvi i drugi podstavak, sporazumi o suradnji s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama te sporazumi i odluke o dodjeli bespovratnih sredstava i ugovori proizašli iz provedbe ove Uredbe izričito ovlašćuju Komisiju, Revizorski sud i OLAF za provođenje takvih revizija, provjera na licu mjesta i inspekcija.

3. Korisnici sredstava Unije osiguravaju Komisiji dostupnost svih popratnih dokumenata koji se odnose na rashode tog projekta još pet godina nakon zadnje uplate za taj projekt.

GLAVA IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 29.

Izvršavanje ovlasti

1. Komisija ima ovlasti za donošenje delegiranih akata u skladu s uvjetima utvrđenim u ovom članku.

2. Ovlasti za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 3. i članka 9. stavaka 2. i 4. dodjeljuju se Komisiji na rok od sedam godina od 23. prosinca 2013.

3. Delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 3. i članka 9. stavaka 2. i 4. Europski parlament ili Vijeće mogu opozvati u bilo kojem trenutku. Odlukom o opozivu prestaje vrijediti delegacija ovlasti navedena u toj odluci. Ona stupa na snagu dan nakon objave odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji datum koji je u njoj naveden. Ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. U trenutku kada Komisija donese delegirani akt, o tome obavještava istovremeno Europski parlament i Vijeće.

([1]) Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenog 1996. o provjerama i inspekcijama na licu mjesta koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

▼B

5. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 3. stavkom 3. i člankom 9. stavcima 2. i 4. stupa na snagu samo ako se tomu ne usprotive ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od obavještavanja Europskog parlamenta i Vijeća o tom aktu ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće izvijestili Komisiju da se ne protive. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 30.

Odborski postupak

1. Komisiji pomaže Odbor za Program za okoliš i e aktivnosti LIFE. Taj odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako Odbor ne izda mišljenje, Komisija ne usvaja nacrt provedbenog akta, nego se primjenjuje treći podstavak članka 5. stavka 4. Uredbe (EU) br. 182/2001.

Članak 31.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 614/2007 ovime se stavlja izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2014.

Upućivanja na Uredbu stavljenu izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Uredbu.

Članak 32.

Prijelazne mjere

1. Ne dovodeći u pitanje članak 31. prvi stavak, mjere započete prije 1. siječnja 2014. u skladu s Uredbom (EZ) br. 614/2007 do njihovog završetka uređuje ta Uredba i u skladu su s tehničkim odredbama koje su u njoj definirane. Odbor iz članka 30. stavka 1. ove Uredbe zamjenjuje Odbor iz članka 13. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 614/2007 od 23. prosinca 2013.

2. Financijska sredstva programa LIFE također mogu pokriti troškove tehničke i administrativne podrške, uključujući sav obvezni nadzor, komunikaciju i ocjenjivanje koji su potrebni u skladu s Uredbom (EZ) br. 614/2007 nakon njezina isteka, da bi se osigurao prijelaz između mjera donesenih u skladu s Uredbom (EZ) br. 614/2007 i programa LIFE.

▼B

3. Iznosi koji su u skladu s financijskom omotnicom potrebni za mjere nadzora, komunikacije i revizije u razdoblju nakon 31. prosinca 2020. smatraju se potvrđenima samo ako su u skladu s financijskim okvirom koji se primjenjuje od 1. siječnja 2021.

4. Odobrena sredstva koja odgovaraju namjenskim prihodima iz povrata pogrešno isplaćenih iznosa u skladu s Uredbom (EZ) br. 614/2007 koriste se u skladu s člankom 21. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 za financiranje programa LIFE.

Članak 33.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od njene objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2014.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

▼B

PRILOG I.

Kriteriji za utvrđivanje okvirnih nacionalnih dodijeljenih sredstava za projekte, osim integriranih projekata, koji su podneseni pod potprogramom „Okoliš”.

U skladu s načelima solidarnosti i raspodjele odgovornosti, Komisija razdjeljuje sredstva među svim državama članicama za programsko razdoblje programa LIFE spomenuto u članku 1. za projekte, osim integriranih projekata, na temelju sljedećih kriterija:

(a) Stanovništvo

i. ukupan broj stanovnika svake države članice (ponderiranje 50 %); i

ii. gustoća naseljenosti svake države članice, do granice u obliku dvostruke prosječne gustoće naseljenosti Unije (ponderiranje 5 %)

(b) Priroda i bioraznolikost

(i) ukupno područje Natura 2000 mjesta za svaku državu članicu izraženo kao udio ukupnog područja Natura 2000 (ponderiranje 25 %); i

(ii) udio teritorija države članice pokrivenog Natura 2000 mjestima (ponderiranje 20 %).

▼B

PRILOG II.

Logotip programa LIFE

▼B

PRILOG III.

Tematski prioriteti za potprograme područja „Okoliš” spomenutog u članku 9.

A. Prioritetno područje „Okoliš i učinkovito korištenje resursa”:

(a) Tematski prioriteti za vodu, uključujući i morski okoliš: aktivnosti za provedbu posebnih ciljeva za vodu određenih u Planu za Europu učinkovitih resursa i Sedmom akcijskom programu za okoliš, posebice:

i. integrirani pristupi za provedbu Direktive 2000/60/EZ;

ii. aktivnosti za provedbu Direktive 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([1]);

iii. aktivnosti za provedbu programa mjera Direktive 2008/56/EZ s ciljem postizanja dobrog okolišnog stanja morskih voda;

iv. aktivnosti za osiguravanje sigurne i učinkovite uporabe vodenih resursa, poboljšavajući kvantitativno upravljanje vodom, čuvajući visoku razinu kvalitete vode i izbjegavajući zlouporabu i propadanje vodenih resursa.

(b) Tematski prioriteti za otpad: aktivnosti za provedbu posebnih ciljeva za otpad određenih u Planu za Europu učinkovitih resursa i Sedmom akcijskom programu za okoliš, posebice:

i. integrirani pristupi za provedbu planova i programa za otpad;

ii. aktivnosti za provedbu i razvoj zakonodavstva Unije o otpadu, s posebnim naglaskom na prvim koracima hijerarhije na području gospodarenja otpadom Unije (sprječavanje, ponovna uporaba i recikliranje);

iii. aktivnosti za učinkovito korištenje resursa i učinak životnog ciklusa proizvoda, obrasce potrošnje i dematerijalizaciju gospodarstva.

(c) Tematski prioriteti za učinkovito iskorištavanje resursa, uključujući tlo i šume te zeleno i kružno gospodarstvo: aktivnosti za provedbu Plana za Europu učinkovitih resursa i Sedmog akcijskog programa za okoliš koje nisu obuhvaćene drugim tematskim prioritetima iz ovog Priloga, posebice:

i. aktivnosti industrijske simbioze i prijenosa znanja te razvoj novih modela za pomak prema kružnom i zelenom gospodarstvu;

([1]) Direktiva 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o procjeni i upravljanju rizicima od poplava (SL L 288, 6.11.2007., str. 27.).

▼B

ii. aktivnosti tematske strategije za tlo (Komunikacija Komisije od 22. rujna 2006. naslovljena „Tematska strategija za zaštitu tla”) s posebnim naglaskom na ublažavanje i nadoknadu prekrivanja zemljišta, te poboljšano iskorištavanje zemlje.

iii. aktivnosti praćenja šuma i informacijskih sustava te sprječavanja šumskih požara.

(d) Tematski prioriteti za okoliš i zdravlje, uključujući kemikalije i buku: aktivnosti podrške za provedbu posebnih ciljeva za okoliš i zdravlje iz Sedmog akcijskog plana za okoliš, posebice:

i. aktivnosti podrške za provedbu Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) (REACH) i Uredbe (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) (Uredba o biocidnim proizvodima) kako bi se osigurala sigurnija, održivija ili gospodarski isplativija uporaba kemikalija (uključujući i nanomaterijale);

ii. aktivnosti podrške za olakšavanje provedbe Direktive 2002/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) (Direktive o upravljanju bukom) kako bi se postigle razine buke koje ne povećavaju značajne negativne učinke na i rizike za ljudsko zdravlje;

iii. aktivnosti podrške za izbjegavanje velikih nesreća te posebice za olakšavanje provedbe Direktive 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) (Direktiva Seveso III).

(e) Tematski prioriteti za kvalitetu zraka i emisije, uključujući urbanu okolinu: aktivnosti podrške za provedbu posebnih ciljeva za zrak i emisije iz Plana za Europu učinkovitih resursa i Sedmog akcijskog programa za okoliš, posebice:

i. integrirani pristupi provedbi zakonodavstva o kvaliteti zraka;

([1]) Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije, te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94, kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ te Direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 27.).

([2]) Uredba (EZ) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda (SL L 167, 27.6.2012., str. 1.).

([3]) Direktiva 2002/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2002. o procjeni i upravljanju bukom iz okoliša (SL L 189, 18.7.2002., str. 12.).

([4]) Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od teških nesreća koje uključuju opasne tvari te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (SL L 197, 24.7.2012., str. 1.).

▼B

ii. aktivnosti podrške za olakšavanje poštovanja važećih standarda Unije za kvalitetu zraka i povezanih zračnih emisija, uključujući Direktivu 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) (Direktiva o nacionalnim gornjim graničnim vrijednostima emisija);

iii. aktivnosti podrške za pojačanu provedbu Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) (Direktiva o industrijskim emisijama) s posebnim naglaskom na poboljšanje definiranja i provođenja najboljih dostupnih praksi, osiguravajući jednostavan javni pristup informacijama i pojačavajući doprinos Direktive o industrijskim emisijama inovaciji.

B. Prioritetno područje „Priroda i bioraznolikost”:

(a) Tematski prioriteti za prirodu: aktivnosti za provedbu direktiva 92/43/EEZ i 2009/147/EZ, posebice:

i. aktivnosti usmjerene na poboljšanje statusa očuvanja staništa i vrsta, uključujući morska staništa i vrste te vrste ptica, koji su od interesa Uniji;

ii. aktivnosti u pružanju podrške biogeografskim seminarima mreže Natura 2000;

iii. integrirani pristupi za provedbu prioritetnih akcijskih okvira.

(b) Tematski prioriteti za bioraznolikost: aktivnosti za provedbu Strategije Unije za bioraznolikost do 2020., posebice:

i. aktivnosti usmjerene na doprinos ostvarenju cilja broj 2;

ii. aktivnosti usmjerene na doprinos ostvarenju ciljeva broj 3, 4 i 5.

C. Prioritetno područje „Okolišno upravljanje i informacije”

(a) informacije, komunikacija i kampanje za podizanje razine svijesti u skladu s prioritetima Sedmog akcijskog programa za okoliš;

(b) aktivnosti pružanja podrške učinkovitom postupku kontrole kao i poštovanju mjera promicanja u vezi s zakonodavstvom Unije o okolišu, i pružanja podrške informacijskim sustavima i informacijskim alatima pri provedbi zakonodavstva Unije o okolišu.

([1]) Direktiva 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2001. o nacionalnim gornjim graničnim vrijednostima emisija za određene tvari koje onečišćuju atmosferu (SL L, 309, 27.11.2001., str. 22.).

([2]) Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o industrijskim emisijama (objedinjeno sprječavanje i nadzor onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.).

▼B

Izjave Komisije

Maksimalni iznos koji može primiti integrirani projekt

Komisija pridaje veliku važnost pravednoj raspodjeli sredstava među različitim integriranim projektima kako bi financirala što je moguće više integriranih projekata i zajamčila ravnomjernu raspodjelu projekata u svim državama članicama. U tom će kontekstu Komisija, tijekom pregleda nacrta programa rada s članovima Odbora LIFE, predložiti maksimalni iznos koji se može odobriti za integrirani projekt. Taj će se prijedlog uključiti u metodu odabira projekata koja se treba donijeti u okviru višegodišnjeg programa rada.

Financiranje bioraznolikosti u prekomorskim zemljama i područjima (PZP)

Komisija pridaje veliku važnost zaštiti okoliša i bioraznolikosti u prekomorskim zemljama i područjima, kao što svjedoči prijedlog Odluke o prekomorskom pridruživanju, koji uključuje te sektore u područjima suradnje između Europske unije i prekomorskih zemalja i područja te predstavlja različite aktivnosti koje bi Europska unija mogla financirati na tom temelju.

Pripremna akcija BEST urodila je plodom: prekomorske zemlje i područja priključili su se inicijativi, što je dalo konkretne rezultate za bioraznolikost i usluge ekosustava. Kako se akcija BEST bliži kraju, Komisija pozitivno gleda na njezino produljenje na temelju jednog od novih instrumenata, u ovom slučaju putem programa globalnih javnih dobara i izazova, u okviru instrumenta razvojne suradnje.

Toj mogućnosti financiranja bioraznolikosti u prekomorskim zemljama i područjima dodat će se one koje nudi članak 6. programa LIFE za razdoblje 2014. - 2020.